

Centenárium – 100 éve hunyt el kálnoki Bedő Albert

Akinek sokat adott az Úr Isten, attól sokat is kér!

Mélyen tisztelt Nagyságos Urak, különösen tisztelt Tekintetes Asszonyok, kedves erdőművelő honfitársaim, igen tisztelt barátaim, reményteljes ifjúság, szeretett véreim Székelyföldön és a Kárpát-medencében!

Való igaz, hogy 100 éve hagyta magam mögött a földi világ örömeit és küzdelmeit, de azért innen, Isten közvetlen közeléből aggódással vegyes örömmel követem az életeteket.

Sok minden megváltozott azóta.

Szinte hihetetlen, hogy amit Divald Adolf és Wagner Károly harcostársaimmal, barátaimmal megálmodtunk és valóra váltottunk, kis híján az enyészett lett. Szívfájdalom, hogy azoknak a fenséges erdőrengetegeknek a nagy része, amelyeket feltérképeztünk, olyan kezekbe kerültek, melyeket huzamosabb ideig a telhetetlen harácsolás és hozzá nem értés irányított. Ezeknek a kezeknek is szívesen segítettem volna, de nagy volt a távolság közöttük és közöttünk, azóta pedig csak nőtt.

Csodáltam utódomat, *Kaán Károly* tettekeszségét, kitartását, megalkuvást nem ismerő bátor akaraterejét, ami nélkül nem tudnátok ma a megmaradt erdeiteket művelni. Engem is, munkatársaimat meg az utódaimat is nagy munkára hívott el a Teremtőnk, erről mi már számot is adtunk.

Nem is tudom, mit szerettem jobban: az erdők lenyűgöző méltóságát, a székely-magyar népem felfelé törő vágyait, a királyhalmi, liptóújvári, temesvári, görgényszentimrei gyermekeimet, vagy az én kicsi unitárius egyházamat, amelyik annyi kiművelt emberfőt adott Erdélynek, Magyarországnak. Mindenik között szét szerettem volna osztani magamat, nem tudom mennyire sikerült.

Szinte hihetetlen az a munka, erő is, amit az elmúlt 100, de főleg az utolsó 18 év alatt láttam a házatok táján. A meghúzott határ ellenére követték a példámat. Az összetartásra, egyetértésre és a hűségre gondolok. Felébredtetek, egymásra találtatok, és aminek a legjobban örül a szívem, kezdtétek egymást átölelni.

Megilletődtem, amikor 1989 zürzaváros karácsonya után a lelkes kálnoki falutudós javaslatára a nevemmel ékesítették a falu unitárius templomához vezető utcát, amelyikben két parókia is volt akkoriban.

Az Úr 2001. évében örömmel újságotlaltam a barátaimnak, hogy egy törékenynek látszó hölgy egy lelkes tanárral Királyhalomról elindult Kálnokra, és elkísérte őket az akkor éppen szol-

gálatban levő utódomat, *Barátossy Gábor* úr is. Iskolaavatóra mentek, beleegyeztem, hogy a nevemet adják a kálnoki iskolának. Táblát is kapott az iskola, öröm volt nézni titeket, akik összegyűltetek akkor is, hogy egymásból erőt merítsetek. Ez engem mélyen megindított.

Rá öt évre, ha az emlékezetem nem csal – mert most már 178 éves vagyok, igaz, itt az idő másképpen telik –, 2006 novemberében Mezőtúrról érkezett Kálnokra *Krizsán Józsefné*. Nem először. Újra ajándékot hozott, művészi alkotást Kálnoknak, az iskolának. Egy engem ábrázoló domborművet. Mosolyogtam is, amikor az iskola falára tekintve szembenéztem magammal.

Alig telt el egy év, a tisztelőim lelkesedése nem ismert határt. Odaállítottak engem a falu közepére őrszemnek. Attól kezdve már nemcsak Sopronban,

Királyhalmon, hanem Kálnokon is figyelem az emberek arcait. Figyelem, mit olvashatok le a kíváncsiskodó gyerekek arcáról, a buszról leszálló, hazafelé tartó diákok, családjukról gondoskodó édesapák és édesanyák, az áldozatkész nagymamák, a templomba menők tekintetéből.

Továbbpörögtek az évek, a tisztelettemre 2012-ben Bedő Albert emléknapot szerveztetek, megmozdult a falu apraja-nagyja, erdészek, művészek, gyerekek, pedagógusok együtt gondolkodtatok, énekeltetek és imádkoztatok.

Az Úr 2015. évében olyan büszkén mutattam a kollégáimnak Kőröspatakra! Nézzétek, az unitárius parókia körül gyülekeznek újra azok az ismerős arcok, emléktáblát avatnak! Újra együtt vannak! Kedves hely az nekem. Sokat tanultam ott édesapámtól. Először azt, hogy az Isten és az emberek közötti kapcsolatokat tisztelettel, alázattal és szeretettel építsem, erősítsem. Kérlek, ti is ezt tegyétek!

Azt is mondta, úgy építsünk egymás munkájára, hogy közben ne hagyjunk egymásra tapossunk. Senki ne próbáljon úgy tűnni ki a hangjával, munkájával, hogy magát tolaakodóan a többiek fölé emelje. Édesapám ekkor a Bibliára hivatkozott, Pál apostol tanítására: „*Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartsátok egymást magatoknál, és senki se a maga hasznát nézze, hanem mindenki a másokét is. Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt*” (Filippi 2,3-5). Ő tanított küzdeni mindenért, ami jó, ami nemes, ami az emberek javát szolgálja. És én megfogadtam a tanítását.

Emberi szavakkal ki sem mondhatom, milyen nagy öröömre szolgált a 2016-os esztendő. Azoknak a kőröspataki, kálnoki, tusnádi kézfogásoknak, öleléseknek az erejét még itt fenn is éreztük. Több mint 100 év után a magyar erdészársadalom Vándorgyűlést tartott a szülőfalumban! Láthattam a közös munkánk gyümölcsét. Nagyon büszke vagyok arra az 1000 magyar, eleven tekintetű, tettekes erdészre, akik találkozni, ünnepelni akartak.

Értékes eszmecserét tartottak, egymás tapasztalataival gazdagodtak, akik el tudtak jönni. Az ország méltóságaival én is szívesen kezet fogtam volna, de majd úgyis találkozunk.

A kalapot most is leveszem a szervezők előtt, és a sok rátermett lendületes fiatal előtt. Köszönöm a kőröspatakiaknak és a kálnokiaknak, hogy a régi szeretetük erejével fogadták a vendégeket.

A jól kitalált Határtalanul program Királyhalom–Kálnok fejleményeinek is határtalanul örültem, amikor láttam, hogy ebben az évben Királyhalomról – elnézést, már egy jó ideje Ásotthalomra változtatták, csak én megszoktam a régi nevét –, reményteljes ifjú erdészönvendékek a tanáraikkal ott ábrándoztak-élekeztek Kálnokon az

unitárius harangláb és a több évszázados tölgy körül.

A mai napon, Mindszent havában, földi életem utolsó napjaira emlékeztek, amikor a Budapest–Kálnok útvonalon átléptem az örökkévalóság határát. Itt megerősödtem korábbi hitemben: megérte Istenhez igazodnom a munkámban, tudományban, egyházam és népem szeretetében. Megérte küzdenem a székely családokért, a minket védő, éltető, tanító és ihletet adó erdők tisztaságáért, a vizeink és szavaink tisztaságáért.

Örüljete ma egymásnak, annak, hogy ünneplőbe öltözhettek. Köszönöm a tiszteleteteket, jólesett, hogy még nem koptam ki az emlékezetetekből.

Higgyétek el, ha ti is megtanuljátok, amit én megtanultam a lelkipásztor édesapámtól, akkor meg fogjátok látni, hogy

vagyon, családi és politikai összekötetés nélkül is nagyon sokat tehetnek a népünkért, egyházainkért, barátaitokért. Ott, ahol éppen most vagytok.

Isten áldjon minden ünneplő emlékezőt! Békesség Istentől! Dicséretessék a Jézus Krisztus! Erős vár a mi Istenünk!

Mély tisztelettel és igaz szeretettel

Kálnoki Bedő Albert

Magyarország főerdőmestere, az Országos Erdészeti Egyesület alelnöke, földművelésügyi államtitkár, a Budapesti Unitárius Egyházközség gondnoka

(Tolmácsolta: *Gödri Miklós Szabolcs* református lelkipásztor-vallásánár. Komandón 1, Kálnokon 15 évet szolgált; a Székelyföldi Református Egyházak Erdőgazdálkodási Egyesületének – RIKÁ Egyesület – 2007–2011 között volt a vezetője. Jelenleg Erdőkertesben él, valahogy mindig az erdők közelében...)

Nemzetszolgálat

„Föl-földobott kő, földedre hullva, Kicsi országom újra meg újra Hazajön fiad” – emlékezett életének utolsó éveiben hazájára, szülőföldjére Ady Endre. Bedő Albert is mindig hazakívánczolt és végül haza is jött megpihenni szülőfaluja, Kálnok temetőjébe.

Közösségéért élő emberként, magyar népének szolgálatát felvállalva, mindig is e közösséghez tartozónak érezte magát. Már otthonról, a családból magával vitte azt a hitet, hogy az ember a szíve mélyén örökké odavaló, ahol születik.

„A madárnak szárnya van és szabadsága, az embernek pedig egyetlen szülőföldje és sok kötelessége” – vallotta töretlenül. Ezt a kötelességet végezte egész életében.

Szakmai közéleti tevékenysége kezdetétől a magyar erdészeti szaknyelv és szakirodalom kimunkálásán fáradozott. Székely szülőföldje erdővel, erdészettel kapcsolatos népi kifejezéseit, vagy más tájak erdészeti szavait beemelte a szakmai köznyelvbe, országos közhasználatba.

Az erdészeti szakma fő motorja ebben az időben az Országos Erdészeti Egyesület volt és szinte minden eredményéhez Bedő Albert egyesületi vagy hivatali tevékenysége is hozzájárult. Közreműködött az első modern polgári erdőtörvény megalkotásában és végrehajtásának megszervezésében.

A törvény bevezette az üzemterv szerinti gazdálkodást és az erdőfelügyelet

szervezetét. Ezek a határozatok ma is érvényben vannak.

Meghatározó szerepe volt az állami erdészképzés megszervezésében. Ásotthalmon – Királyhalmán (1883), Temesvár-Vadászerdón (1885), Liptóújíváron (1886) és Görgényszentimrén (1893) létrehozott oktatási intézmények az ő nevéhez fűződnek. *Erdő-őr* című könyvéből erdészgenerációk tanultak.

Az Országos Erdészeti Egyesület Budapesten az Alkotmány utcában felépített és 1886-ban birtokba vett háromemeletes székháza, az első magyar erdészeti közgyűjtemény (múzeum) létrehozása is az ő közreműködésével létesült. Szakkönyvtárát ennek az intézménynek adományozta.

Bedő Albert írásaiban, melyek az *Erdészeti Lapok*ban jelentek meg, kizárólag a magyar erdészetet fenyegető veszélyekre emlékezett. Hivatkozik arra, hogy éppen a szaktársak körében is hanyatlík és meggyengült az összetartás: *„Mindez a személyeket a közérdek kárára elidegeníti és egyéni érdekek túlzott szolgálatára vezethet. Mivel erőnk és hatalmunk nincs olyan erős, mint az, amelyikkel a nemzeti és gazdasági létünk örökös küzdelmét vívjuk, nem marad más számunkra, mint nem lankadó eréllyel és kitartással a köz- és magánéletnek körében hazánk javára szolgáljunk, nem feledkezvén meg, hogy az egyetértés és az összetartás hiányából keletkezett a mohácsi vész is”* – vallotta következetesen több szakmunkája bevezetőjében.

1918. október 20-án bekövetkezett halálakor az OEE Budapest Alkotmány utcai székházában ravatalozták fel földi maradványait, az unitárius egyház szertartása után az Országos Erdészeti Egyesület búcsúztatta. Saját végakarátának megfelelően, hazaszállították Kálnokra, az unitárius temetőbe édesanyja – Jancsó Anna – hamvai közelébe. A ritka állású, több évszázados öreg tölgyfák között lévő erdélyi egyesületi vándorgyűlés alkalmára felújított sír, a kopjafa, a kőröspataki szülői házra nemrég elhelyezett emléktábla ékes példája, hogy Bedő Albert szelleme 100 év elteltével is itt maradt közöttünk. Egész életében következetesen vallott hitvallása aktuális maradt a mai és a jövő nemzedékek számára is. *„Szeressük hazánkat, nemzetünket és szakunkat hűséggel, egyetértéssel és összetartással!”*

Zsigmond Sándor